

Insatser för stärkande av nationella minoritetsspråk 2023

— Folkbildningsrådets redovisning av anslag 7:1 anslagspost 18

FÖRORD

I april 2022 lanserade regeringen ett handlingsprogram för bevarande och främjande av de nationella minoritetsspråken. Folkbildningen identifierades som avgörande för att uppnå handlingsprogrammets mål kring livslångt lärande och språken i yrkeslivet. Som en del av programmet gavs Folkbildningsrådet i uppdrag (Ku2022/00884) att fördela medel till insatser för att främja nationella minoritetsspråk under perioden 2022–2024, inledningsvis 7,5 miljoner för projekt under det andra halvåret 2022 och därefter 9,5 miljoner per år. I ett senare ändringsbeslut (Ku2022/01208) fastställdes att Folkbildningsrådet den 31 mars varje år ska lämna en delredovisning av bidragets användning till Kammarkollegiet med kopia till kulturdepartementet och utbildningsdepartementet. I denna rapport presenteras en översikt av insatsen under perioden januari till december 2023. Under 2023 deltog 892 personer enbart i språkkurser, medan det samlade antalet deltagare i hela insatsen uppgick till 5 240 personer. Det ekonomiska utfallet redovisas i en separat rapport.

INNEHÅLL

Folkbildningsrådet och folkbildning	5
Utformningen av utlysningen	6
Verksamhetens omfattning	10
Översikt beviljade projekt	13
Verksamhetens inriktning	16
Verksamhetens geografiska spridning	19
Avslutning	22

SAMMANFATTNING

Insatsens syfte är att med folkbildning som verktyg bidra till att nationella minoritetsspråk revitaliseras. Detta kan ske via språkstudier men också genom andra aktiviteter som stärker kultur och infrastruktur kring språken.

Verksamheterna karaktäriseras av särskilda behov som motiverar riktade medel. Det handlar exempelvis om kostnader för säkerhet men också om brist på kvalificerade ledare, utmaningar relaterade till frånvaron av etablerade skriftspråk, eller bristen på läromedel. Andra skäl är bland annat små lokala koncentrationer av deltagare som är utspridda över stora avstånd, hänsyn till trauman relaterade till diskriminering samt behov av resurskrävande relationsbyggande insatser för att nå ut till målgruppen.

När nu en tredjedel av insatsperioden återstår, har grunden lagts för ett långsiktigt folkbildningsarbete som är väl förankrat hos nationella minoritetsgrupper. Detta manifesteras av att efterfrågan på projektmedel successivt har ökat och nu långt överstiger tillgängliga medel, samtidigt som antalet deltagare expanderat kraftigt.

Under 2023 deltog 892 personer i renodlade språkkurser och det samlade antalet deltagare i hela insatsen uppgick till 5 240 personer, en siffra som vida överskrider antalet studerande hos andra anordnare av vuxenutbildning i nationella minoritetsspråk. Som jämförelse rapporterade Universitets- och högskolerådet att antalet antagna till utbildningar i de nationella minoritetsspråken och om minoritetskulturer under 2023 sammanlagt uppgick till totalt 2 013 personer¹. I de flesta fall gällde detta antagna till studier i fristående grundkurser. Tillskottet av riktade medel har bidragit till att antalet personer som tar tillbaka sitt språk och deltar i aktiviteter som stärker nationella minoritetsspråk utifrån behov som formulerats av målgrupperna själva, har ökat kraftigt.

¹ Studenter i kurser som inkluderade två nationella minoritetsspråk/-kulturer har inkluderats två gånger i UHR:s siffra. Universitets och högskolerådet (2024). Utbildningar i de nationella minoritetsspråken och -kulturerna 2019–2023. https://www.uhr.se/globalassets/_uhr.se/likamojligheter/nationella-minoriteter/utbildningar-i-de-nationella-minoritetsspraken-och--kulturerna-2019-2023.pdf 2024-03-27

Folkbildningsrådet och folkbildning

Folkbildningsrådet är en ideell förening vars medlemmar representerar över 150 folkhögskolor och 9 studieförbund runt om i Sverige.

Folkbildningsrådet har vissa myndighetsuppdrag, vilket innebär att fördela och följa upp statliga medel till folkbildningsverksamhet.

Studieförbunden finns i landets alla 290 kommuner, och folkhögskolor erbjuder långa kurser i 151 kommuner. Folkbildningen har nära koppling till civilsamhället och samverkan omfattar tusentals organisationer genom medlemskap, samverkansavtal, huvudmannaskap med mera.

Folkbildningens pedagogik handlar om att anpassa kurser och studiecirkelar efter deltagarnas förutsättningar och behov. Det betyder att folkbildningens deltagare har ett starkt ägarskap över vad och hur de ska lära sig. Deltagarna söker och bygger egen kunskap genom dialog, interaktion och reflektion.

Utformningen av utlysningen

I början av uppdraget gjorde Folkbildningsrådet en kunskapsinventering. Utifrån de behov och särskilda utmaningar som uttrycktes under kunskapsinhämtningen, formulerades fokusområden och prioriteringar för utlysningen av bidragsmedel för insatsen. Vid kunskapsinventeringen intervjuades ett stort antal personer med relevanta erfarenheter och Folkbildningsrådet inhämtade även kunskap från olika samråd med nationella minoritetsorganisationer.

Ägarskap från nationella minoriteter

En viktig utgångspunkt har varit att finansierade projekt måste uppvisa ett ägarskap från nationella minoriteter. I de fall nationella minoriteter inte redan organiskt ingått som medlem eller samarbetspartner hos den sökande folkhögskolan eller den lokala studieförbundsavdelningen, har därför utrymme getts för att söka medel för förstudier och kontaktskapande verksamhet för att förankra kommande verksamheter hos en målgrupp av nationella minoriteter. Möjligheten för bidragsmottagarna att genomföra förstudier har samtidigt varit ett viktigt sätt att bredda Folkbildningsrådets kunskapsunderlag inför utformningen av den fortsatta insatsen.

Flera som intervjuades vid inventeringen uttryckte farhågor för insatser som formulerats ovanför huvudet på målgruppen. Förutom en stark tonvikt på ägarskap i utlysningstexten har vi därför formulerat ansökningsfrågorna så att de uppmuntrar de sökande folkbildningsaktörerna att reflektera över förutsättningarna för målgruppen att medverka i planering och genomförande av projekten. På detta sätt har vi också sökt undvika att olika parallella initiativ fragmenterar målgruppernas medverkan eller inverkar negativt på möjligheten för minoritetsföreningar att arbeta långsiktigt och enligt en plan som de själva har ägarskap över.

Likaså har Folkbildningsrådet krävt att sökande studieförbund och folkhögskolor ska artikulera en ambition att arbeta långsiktigt med nationella minoritetsrättigheter. Detta har inneburit att Folkbildningsrådet exempelvis inte bifallit ansökningar för enstaka kulturarrangemang eller medvetandehöjande initiativ som saknat ägarskap och som inte bidragit till

det större syftet att revitalisera de nationella minoritetsspråken. Av samma skäl har det varit prioriterat att stödja utveckling av strategier för systematiskt arbete med att stärka nationella minoritetsspråk.

Flera ingångar och undanröjande av hinder

En viktig slutsats från samråd och intervjuer har varit att det krävs flera ingångar till språket för att åstadkomma revitalisering. Det räcker inte med enbart tillgång till språkstudier, utan mycket annat måste till för att skapa utrymme och intresse för språken. Därför har stöd också beviljats till kulturverksamheter med koppling till nationella minoriteter, liksom till annan identitetsstärkande verksamhet som skapar arenor för språken.

Ett återkommande tema i intervjuer med folkbildare handlade om svårigheter att få ihop tillräckligt stora deltagarunderlag för att språkcirklar och kurser ska gå ihop ekonomiskt, inte minst på fortsättningsnivå. Ett annat tema var brist på utbildade cirkelledare med kunskaper i minoritetsspråk. Brist på utbildningsmaterial var ett vanligt tema, speciellt för de mindre varieteterna eller för språk som saknar ett etablerat skriftspråk. Det var därför angeläget att projektbidraget fick användas för att utveckla lösningar på praktiska problem som ligger i vägen för verksamhet på nationella minoritetsspråk.

Andra avvägningar i utformningen av insatsen kretsade kring strukturella hinder för en revitalisering av språken. Under intervjuerna framkom tydligt att stigma och rädsla för diskriminering är en förklaring till varför många inte vill synas som deltagare i sammanhang som exponerar tillhörigheten till en minoritetsgrupp. Det ställer krav på flexibilitet och anpassning för att kunna nå ut till målgruppen, exempelvis när det gäller krav på registrering av deltagare med personnummer. Risken för rasistiska påhopp och attacker, som ställer krav på säkerhet kring arrangemang, nämndes som ytterligare utmaningar. Av dessa skäl var det motiverat att kunna stödja projekt som ökar medvetandet om eller höjer språkens status, även om de inte omedelbart skapar arenor för språken, utan snarare har en inverkan på lång sikt.

Sökande studieförbund och folkhögskolor har också tillfrågats om hur de kommer att kvalitetssäkra verksamheten, inklusive hur projektet är utformat ur ett jämställdhetsperspektiv. De har också fått redogöra för rutiner för att säkerställa tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. En bedömning har även gjorts om den planerade verksamheten är praktiskt genomförbar och kostnadseffektiv.

Bidragsberättigade verksamheter

Utifrån den behovsinventering som beskrivs ovan, formulerades i utlysningen följande exempel på bidragsberättigad verksamhet, under förutsättning att det finns en tydlig koppling till minoritetsspråkens revitalisering:

- Språkstudier
- Initiativ som skapar mötesplatser eller på annat sätt bidrar till praktiska förutsättningar för att nationella minoritetsspråk ska kunna utövas eller stärkas.
- Initiativ som underlättar studier i minoritetsspråk genom utveckling av exempelvis läromedel, digitala verktyg och översättning.
- Initiativ för att fortbilda lärare och ledare.
- Identitetsstärkande initiativ kring kultur, historia och språk som bidrar till att intresse och status för språken stärks, inklusive möjligheter att utöva och ta del av kultur på nationella minoritetsspråk.
- Initiativ för att ta fram långsiktiga strategier för stärkande av nationella minoritetsspråk genom folkbildningsinsatser.
- Initiativ hos folkhögskolor och lokala studieförbund för att utveckla en profil kring nationell minoritet.
- Initiativ till uppsökande, kontaktbyggande och nätverkande verksamheter som leder till samarbeten och stärkta plattformar för verksamhet med nationella minoriteter.
- Initiativ som förbättrar deltagarnas möjligheter till aktivt ägarskap i planering och genomförande av folkbildningsinsatser kring nationella minoriteter.
- Initiativ mot rasism eller diskriminering för att undanröja strukturella hinder för språkens utövande.
- Initiativ som bidrar till att språkens synlighet och ställning i det offentliga rummet stärks.
- Initiativ som möjliggör tvåspråkiga yrkesutbildningar.
- Initiativ som syftar till att nå nya deltagargrupper och ökad mångfald i verksamheten. Exempelvis bidrag som kompenserar för olika faktorer såsom färre möjliga deltagare, högre lärar- eller

ledarkostnad, dyrare läromedelskostnader, speciella förutsättningar för säkerhet, kostnader för helgarrangemang, förutsättningar för att nå ut till och rekrytera deltagare, kostnader för att nå ut till och rekrytera nya målgrupper, kostnader för att möjliggöra mångfald och olika varianter inom respektive språkgrupp.

- Språktillval för deltagare i folkhögskolans ordinarie kurser.
- Mentorsprojekt, lägerverksamhet, temaveckor samt utforskning av mötesformer som inkluderar möjligheter till reflektion och lärande inom ramen för satsningens syfte.

I bedömningen av ansökningar har Folkbildningsrådet dessutom prioriterat projekt som:

- bygger på tidigare erfarenheter av arbete kring nationella minoriteter eller innehåller en reflektion över vilka insatser som fungerat och inte fungerat så som avsett
- har ett rättighetsbaserat² arbetssätt och syftar till ett tydligt ägarskap hos nationella minoritetsgrupper
- innehåller en konkret plan för projektets genomförande inklusive en tydlig budget
- är baserade på en tydlig avsiktsförklaring från mottagaren om att jobba långsiktigt med nationella minoritetsfrågor.

² Med utgångspunkt i internationella konventioner om mänskliga rättigheter avser ett rättighetsbaserat förhållningssätt att skapa förändring genom att stärka människors egenmakt, i motsats till att behandlas som passiva föremål för åtgärder. Det fokuserar på strukturella orsaker till diskriminering och på individers ägarskap i initiativ för att undanröja hindren för deras tillgång till rättigheter. <https://ennhri.org/about-nhris/human-rights-based-approach/>

Verksamhetens omfattning

Efter att ramverket för insatsen hade fastställts av regeringen i slutet av juni 2022 (ändringsbeslut Ku2022/01208) kunde Folkbildningsrådet bevilja de första projektbidragen. Folkhögskolorna hade vid denna tidpunkt redan lagt planeringen för höstens verksamhet och i hög utsträckning gällde detta även studieförbunden. Det innebar att 2022 års verksamhet till största del kom i gång först under årets senare månader, vilket innebar att det var möjligt att utvärdera genomförda projekt och planera för fortsatt verksamhet först i början av 2023. Därför sträckte sig inte heller 2023 års projekt över ett helår. När satsningen går in på sitt sista år, 2024, har verksamheten kunnat planeras så att den ligger i fas med folkbildningens normala årscykel och projektens genomförande kan därmed sträcka sig över hela kalenderåret.

Verksamheten är fortfarande ny och karakteriseras av många speciella utmaningar som gör att det är svårt att planera med säkra utfall, inom ramen för den snäva tidshorizonten som ges av att insatserna begränsas till kalenderår. Detta har lett till förseningar och att delar av planerad verksamhet inte kunnat genomföras enligt plan, vilket har inneburit att alla fördelade medel inte kunnat förbrukas inom tidsramen. Då Folkbildningsrådet saknat möjlighet att föra över oförbrukade medel till nästa kalenderår, har en framställan gjorts till Kulturdepartementet om att få använda projektmedel för att slutföra redan påbörjad verksamhet efter kalenderårets slut. Denna framställan avslogs emellertid.

Under satsningens första halvår 2022 fanns 7,5 miljoner kronor tillgängliga att fördela, därefter 9,5 miljoner kronor per år under 2023 och 2024.

Storleken på förmedlade anslag har reflekterat antalet månader som stått till förfogande för genomförandet. Under 2022 fördelades 5 116 000 kr men enbart 4 140 000 kr förbrukades. Under 2023 uppgick beviljade projektstöd till 8 887 309 kr, varav totalt 7 892 709 kr förbrukades. För 2024 hade anslag på 9,5 miljoner kronor beviljats redan innan året inleddes, och totalt översteg de sökta beloppen tillgängliga medel kraftigt och uppgick till närmare 16 miljoner kronor.

Under 2023 deltog 5240 personer i verksamheter finansierade genom insatsen, vilket är nästan en fördubbling jämfört med 2022. Kvinnor dominerade bland deltagarna; totalt deltog 3465 kvinnor och 1775 män.

I verksamheter där språket som användes var ett nationellt minoritetsspråk deltog totalt 3088 personer. Av dessa deltog 892 personer i renodlade språkkurser eller studiecirkel där de studerade ett nationellt minoritetsspråk, vilket innebar mer än en fördubbling jämfört med föregående år (414 personer år 2022).

Det här innebär att antalet deltagare överskred antalet studerande hos andra anordnare av vuxenutbildning i nationella minoritetsspråk. Som jämförelse rapporterade Universitets- och högskolerådet att antalet antagna till utbildningar i de nationella minoritetsspråken och om minoritetskulturerna under 2023, sammanlagt uppgick till totalt 2013 personer³. I de flesta fall gällde detta antagna till studier i fristående grundkurser. Studenter i kurser som inkluderade två nationella minoritetsspråk eller -kulturer har dessutom inkluderats två gånger i UHR:s siffra.

Totalt genomförde studieförbund och folkhögskolor 1422 undervisningstillfällen, studiecirkelträffar, kulturaktiviteter med mera under 2023. Aktiviteterna omfattade 4398 studietimmar (å 45 minuter) eller undervisningstimmar (å 1 timme).

Verksamhetens omfattning

Antal mötestillfällen	1422
Antal studietimmar/undervisningstimmar	4398
Antal deltagande kvinnor	3465
Antal deltagande män	1775
Totalt antal deltagare	5240
Deltagare i renodlad språkkurs/-cirkel	892
Deltagare i annan verksamhet än språkkurser/-cirkel där språket som användes var ett nationellt minoritetsspråk	2196

³ Universitets och högskoleverket (2024). Utbildningar i de nationella minoritetsspråken och -kulturerna 2019–2023. https://www.uhr.se/globalassets/_uhr.se/likamogligheter/nationella-minoriteter/utbildningar-i-de-nationella-minoritetspraken-och--kulturerna-2019-2023.pdf 2024-03-27

Totalt antal deltagare i verksamhet där nationellt minoritetsspråk användes	3088
---	------

Översikt beviljade projekt

Totalt beviljades 31 ansökningar till 29 olika projekt under 2023. Två projekt beviljades tilläggsanslag. Fem projekt genomfördes av folkhögskolor, resterande 24 projekt genomfördes på nationell nivå eller på avdelningsnivå i sju studieförbund. Ett projekt försenades och kunde inte genomföras enligt plan.

19 projekt fokuserade på enbart ett språk medan övriga fokuserade på två eller fler språk. Finska ingick i tolv projekt, jiddisch i tre projekt, meänkieli i nio projekt, romani chib i sex projekt och samiska språk ingick i sexton projekt.

Översikt över genomförda projekt och språk i fokus

Anordnare	Projektnamn	Finska	Jiddisch	Meänkieli	Romani chib	Samiska språk
ABF - Arbetarnas bildningsförbund	Norra Lapplands minoritetssatsning	F		M		S
ABF - Arbetarnas bildningsförbund	Språklig revitalisering i Huddinge	F				
ABF - Arbetarnas bildningsförbund	Barnen, krigen, språken, livet	F				
ABF - Arbetarnas bildningsförbund	Minoritetsspråk för Finska föreningen i Sundsvall	F				
Folkuniversitetet	Sydsamiska i Dalarna					S
Folkuniversitetet	Utveckling av utbildningar för tolkar och översättare i samiska språk					S
Folkuniversitetet	Mov vaajmoen laavloeh, Turné med Lars Eric Åhren					S

Folkuniversitetet/Södra folkhögskolan	Av romer, om romer, för romer					R	
Folkuniversitetet	Språkkurser online i Sveriges nationella minoritetsspråk	F		M			S
Medborgarskolan	Översättning av studiematerial för nybörjarstudier i Umesamiska						S
Mångkulturella Finska Folkhögskolan	Minoritetsspråk Mångkulturella folkhögskolan	F				R	
Nordens Folkhögskola Biskops Arnö	Konstkollo	F	J	M		R	S
Paideia folkhögskola	Yiddishe folksbildning: år 2		J				
Sensus studieförbundet	Samiska språksprånget			M			S
Studieförbundet	Revitalisering Finska Uppsala Västmanland	F					
Studieförbundet	Stärka den romska identiteten i Skåne					R	
Studieförbundet Bilda	Typiskt romska					R	
Studieförbundet Bilda	Pilotprojekt distansstudiecirklar i samiska						S
Studieförbundet Vuxenskolan	Ubmejesámien gälla Läromedel i Umesamiska Del 1						S
Studieförbundet Vuxenskolan	Rusta SV	F	J	M		R	S
Studieförbundet Vuxenskolan	Minoritetsspråk i Luleå	F		M			
Studieförbundet Vuxenskolan	Aktiviteter för att stärka små samiska språk						S
Studieförbundet Vuxenskolan	Revitalisering av nationella	F		M			S

minoritetsspråk och kulturer						
	Bevarandet av finska språket och kulturen i Sörmland	F				
Studieförbundet Vuxenskolan	Samisk terminologi och språkbud					S
Studieförbundet Vuxenskolan	Umesamiska språk i vardagen					S
Tornedalens Folkhögskola	Språket och historien			M		
Älvsby folkhögskola	Vår gemensamma plats i norr - språk, kultur, identitet			M		S
		12	3	9	6	16

F=Finska, J=Jiddisch, M=Meänkieli, R=Romani chib, S=Samiska språk

Verksamhetens inriktning

Verksamhetens inriktning skiljde sig åt mellan projekten men många innehöll flera liknande komponenter.

- Språkutbildningar utgjorde hela eller delar av verksamheten i 21 av 29 projekt.
- Kulturutövning, identitetsstärkande verksamhet eller medvetandehöjande insatser som skapar utrymme och intresse för språken utgjorde hela eller delar av verksamheten i 18 av 29 projekt.
- Utveckling av utbildningsmaterial, fortbildning av ledare eller annan praktisk infrastruktur som möjliggör språkinläring ingick i 8 av 29 projekt.

Översikt över innehåll i beviljade projekt

Anordnare	Projektamn	Språkinläring	Kultur	Infrastruktur
ABF - Arbetarnas bildningsförbund	Norra Lapplands minoritetssatsning	X	X	
ABF - Arbetarnas bildningsförbund	Språklig revitalisering i Huddinge	X		
ABF - Arbetarnas bildningsförbund	Barnen, krigen, språken, livet	X	X	
ABF - Arbetarnas bildningsförbund	Minoritetsspråk för Finska föreningen i Sundsvall	X		
Folkuniversitetet	Sydsamiska i Dalarna	X		
Folkuniversitetet	Utveckling av utbildningar för tolkar och översättare i samiska språk			X
Folkuniversitetet	Mov vaajmoen laavloeh, Turné med Lars Eric Åhren		X	

Folkuniversitetet	Av romer, om romer, för romer	X	X	
Folkuniversitetet	Språkkurser online i Sveriges nationella minoritetsspråk	X		
Medborgarskolan	Översättning av studiematerial för nybörjarstudier i Umesamiska			X
Mångkulturella Finska Folkhögskolan	Minoritetsspråk Mångkulturella folkhögskolan	X	X	
Nordens Folkhögskola Biskops Arnö	Konstkollo	X	X	
Paideia folkhögskola	Yiddishe folksbildning	X	X	X
Sensus studieförbund	Samiska språksprånget	X	X	
Studieförbundet	Revitalisering Finska Uppsala Västmanland	X	X	
Studieförbundet	Stärka den romska identiteten i Skåne 2023		X	
Studieförbundet Bilda	Typiskt romska	X	X	X
Studieförbundet Bilda	Pilotprojekt distansstudiecirklar i samiska	X		
Studieförbundet Vuxenskolan	Ubmejesámien gjälla Läromedel i Umesamiska Del 1			X
Studieförbundet Vuxenskolan	Rusta SV			X
Studieförbundet Vuxenskolan	Minoritetsspråk i Luleå	X		
Studieförbundet Vuxenskolan	Aktiviteter för att stärka små samiska språk	X	X	X
Studieförbundet Vuxenskolan	Revitalisering av nationella	X	X	

minoritetsspråk och kulturer				
Studieförbundet Vuxenskolan	Bevarandet av finska språket och kulturen i Sörmland		X	
Studieförbundet Vuxenskolan	Samisk terminologi och språkbad	X	X	
Studieförbundet Vuxenskolan	Umesamiska språk i vardagen	X	X	
Tornedalens Folkhögskola	Språket och historien	X	X	
Älvsby folkhögskola	Vår gemensamma plats i norr - språk, kultur, identitet	X	X	X
		21	18	8

Verksamhetens geografiska spridning

Verksamheten genomfördes med deltagare i 44 kommuner. Elva av projekten genomförde digitala kurser/-cirklar och nådde på så vis deltagare på andra orter än i verksamhetsorten.

Verksamhetens geografiska spridning

Anordnare	Projektnamn	Digital	Deltagares hemvist
ABF - Arbetarnas bildningsförbund	Norra Lapplands minoritetssatsning	Nej	Kiruna, Pajala, Gällivare
ABF - Arbetarnas bildningsförbund	Språklig revitalisering i Huddinge	Ja	Huddinge
ABF - Arbetarnas bildningsförbund	Barnen, krigen, språken, livet	Nej	Ljungby kommun, Markaryd, Älmhult, Lessebo
ABF - Arbetarnas bildningsförbund	Minoritetsspråk för Finska föreningen i Sundsvall	Nej	Sundsvall
Folkuniversitetet	Sydsamiska i Dalarna	Ja	Falun
Folkuniversitetet	Utveckling av utbildningar för tolkar och översättare i samiska språk	Ja	Östersund
Folkuniversitetet	Mov vaajmoen laavloeh, Turné med Lars Eric Åhren	Ja	Umeå, Östersund, Krokom, Strömsund, Åre
Folkuniversitetet	Av romer, om romer, för romer	Ja	Lund, Malmö
Folkuniversitetet	Språkkurser online i Sveriges	Nej	Lund, Malmö

	nationella minoritetsspråk		
	Översättning av studiematerial för nybörjarstudier i Umesamiska	Nej	Umeå
Medborgarskolan			
Mångkulturella Finska Folkhögskolan	Minoritetsspråk Mångkulturella folkhögskolan	Ja	Göteborg
Nordens Folkhögskola			
Biskops Arnö	Konstkollo	Nej	Håbo
Paideia folkhögskola	Yiddishe folksbildung	Ja	Stockholm
Sensus studieförbund	Samiska språksprånget	Nej	Stockholm
Studiefrämjandet	Revitalisering Finska Uppsala Västmanland	Nej	Köping, Västerås, Surahammar, Fagersta, Uppsala, Östhammar
Studiefrämjandet	Stärka den romska identiteten i Skåne	Nej	Malmö
Studieförbundet Bilda	Typiskt romska	Nej	Göteborg, Helsingborg
Studieförbundet Bilda	Pilotprojekt distansstudiecirklar i samiska	Ja	Lycksele, Jokkmokk, Vilhelmina
Studieförbundet Vuxenskolan	Ubmejesámien gjälla Läromedel i	Ja	Göteborg
Studieförbundet Vuxenskolan	Rusta SV	Nej	Arjeplog
Studieförbundet Vuxenskolan	Minoritetsspråk i Luleå	Nej	Arvidsjaur
Studieförbundet Vuxenskolan	Aktiviteter för att stärka små samiska språk	Ja	Göteborg
Studieförbundet Vuxenskolan	Revitalisering av nationella minoritetsspråk och kulturer	Nej	Luleå
Studieförbundet Vuxenskolan	Bevarandet av finska språket och	Ja	Sorsele, Storuman, Lycksele, Vindeln,

	kulturen i Sörmland		Skellefteå, Umeå, Vilhelmina, Vännäs
Studieförbundet Vuxenskolan	Samisk terminologi och språkbud	Nej	Strängnäs, Trosa, Nyköping, Oxelösund
Studieförbundet Vuxenskolan	Umesamiska språk i vardagen	Nej	Umeå, Storuman
Tornedalens Folkhögskola	Språket och historien	Ja	Övertorneå
Älvsby folkhögskola	Vår gemensamma plats i norr - språk, kultur, identitet	Nej	Älvsbyn

Avslutning

Verksamhet med och för nationella minoriteter, med fokus på nationella minoriteters språk och kultur är sedan länge en del av folkbildningen. Verksamheten karaktäriseras emellertid av särskilda behov, som är att svåra att tillgodose utan riktade resurser. Vi ser därför hur satsningen på ett mycket markant sätt har bidragit till nya initiativ för de nationella minoritetsspråkens revitalisering.

När en tredjedel av insatstiden återstår har grunden lagts för ett långsiktigt folkbildningsarbete som är väl förankrat hos nationella minoritetsgrupper. Efterfrågan på projektmedel har successivt ökat till nivåer långt över tillgängliga medel, samtidigt som antalet deltagare har expanderat kraftigt och redan överskrider antalet studerande i den formella vuxenutbildningen.

Folkbildningens språkkurser gör det möjligt att nå långt fler och gör det möjligt att anpassa undervisningen efter deltagarnas behov och förutsättningar på ett sätt som den formella vuxenutbildningen saknar. Folkbildningen utgör samtidigt landets största arena för kulturutövande och kulturens betydelse för att erövra språken kan inte underskattas. Insatsen har även bidragit till att stärka infrastrukturen för ett systematiskt arbete med att främja språken, exempelvis genom produktion av läromedel och nya kurser kring några av de mest trängda av de nationella minoritetsspråken.

År 2024 är det sista året med insatsen som totalt sträcker sig över 30 månader. Folkbildningsinsatser kring nationella minoriteter förstärker parallella initiativ och utredningen Nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige (Ku 2022:01) liksom Sannings- och försoningskommissionen för tornedalningar, kväner och lantalaiset med flera (SOU 2023:68) rekommenderar därför stöd till nationella minoriteter via folkbildningen.

